

Uppföljningsrapport 2023, Miljömålsprogram för Trelleborgs kommun

Sammanfattning

Miljömålsprogrammet för Trelleborgs kommun – Lokala miljömål 2021-2030 antogs av kommunfullmäktige 2021. Programmet innehåller tio mål inom fem olika inriktningar och syftar till att sammanfatta och förtydliga vad som är särskilt viktigt för Trelleborgs kommuns miljöarbete. Den första uppföljningen gjordes 2021 som en nulägesbeskrivning vid starten av programmets genomförande. Den här återsrapporteringen följer upp genomförandegrad för programmets 70 åtgärdsförslag 2023 och det arbete som utförts under 2022 och 2023.

Resultatet visar att 79% av de 70 åtgärdsförslagen bedöms vara påbörjade, genomförda till hälften eller mer, eller genomförda helt/ kontinuerligt pågående. Det samlade resultatet är svårt att jämföra med uppföljningen 2021 då strukturen för uppföljningarna inte överensstämmer helt, men bedömningen är att genomförandegraden mellan de två åren är jämförbara, möjligen något högre 2023.

Bakgrund

Miljömålsprogram för Trelleborgs kommun, Lokala miljömål 2021-2030 antogs i kommunfullmäktige i oktober 2021. Miljömålsprogrammet utgår från de 16 nationella miljömålen som fastställdes 1999 samt tidigare lokala miljömål i Trelleborgs kommun.

Kommunfullmäktige ska kontinuerligt erhålla rapporter om hur genomförandet av åtgärdsförslagen fortgår. Den första återsrapporteringen gjordes 2021 som en nulägesbeskrivning vid starten för programmets genomförande. Den här rapporten följer upp arbetet som skett under 2022-2023.

Syfte

Det övergripande syftet med miljömålsprogrammet är att sammanfatta och förtydliga vad som är särskilt viktigt för Trelleborgs kommuns miljöarbete. Programmet ska säkerställa ett långsiktigt miljöarbete med fortsatt hög ambitionsnivå och bred förankring inom hela kommunkoncernen. Särskilt fokus ska ligga på tekniska lösningar.

Innehåll

Programmet består av tio mål inom fem olika inriktningar:

- God bebyggd miljö
- Vatten i balans

TRELLEBORGS KOMMUN

- Natur- och landsbygdsvärden
- Giftfri livsmiljö
- Begränsad klimatpåverkan

Till varje mål listas åtgärdsförslag med tillhörande indikatorer. Totalt innehåller programmet 70 åtgärdsförslag.

Uppföljning

Sakkunniga inom respektive område på kommunens olika förvaltningar och bolag har fått bedöma genomförandegrad för åtgärdsförslagen och beskriva det arbete som utförts. Beroende på åtgärdsförslagets karaktär har rapporteringen ibland speglat en nulägesbild för 2023 och ibland en redovisning av det konkreta arbete som genomförts under 2022 och 2023. Eftersom de flesta åtgärdsförslag har flera förvaltningar och/eller bolag som ansvariga är den uppskattade genomförandegraden ofta en sammanvägning av flera olika svar. Bedömningen av genomförandegrad har ofta gjorts i samråd med kommunledningsförvaltningens samordnare för programmet.

De sakkunniga för respektive åtgärdsförslag har fått bedöma genomförandegrad för åtgärdsförslagen utifrån följande grader:

- E = ej påbörjad
- P = påbörjad
- H = genomförd till hälften eller mer
- G = genomförd helt/ pågår kontinuerligt

Miljömålsprogrammet innehåller drygt 100 indikatorer kopplade till de 70 åtgärdsförslagen. Många indikatorer är svårsmatta då de ibland är otydligt formulerade, breda/omfattande eller inte relevanta för att följa upp det åtgärdsförslag de är kopplade till. Indikatorerna redovisas därför inte i den här uppföljningen men har utgjort ett stöd i bedömningen av genomförandegrad för åtgärdsförslagen där det ansetts lämpligt.

Resultat

Figur 1 visar den bedömda genomförandegraden för miljömålsprogrammets 70 åtgärdsförslag. Uppföljningen visar att 79 % av de 70 åtgärdsförslagen bedöms vara påbörjade, genomförda till hälften eller mer, eller genomförda helt/kontinuerligt pågående. 19 % bedöms vara ej påbörjade. Nedbrutet på samtliga genomförandegrader visade resultatet från uppföljningen av miljömålsprogrammet att:

- 19 % (13 av 70) av åtgärdsförslagen bedöms som **ej påbörjade**
- 43 % (30 av 70) av åtgärdsförslagen bedöms som **påbörjade**
- 10 % (7 av 70) av åtgärdsförslagen bedöms som **genomförda till hälften eller mer**

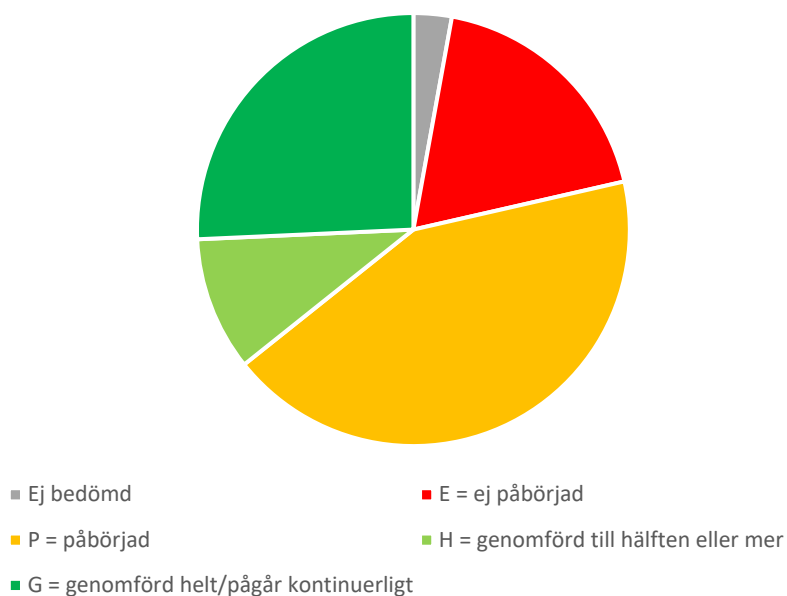

TRELLEBORGS KOMMUN

- 26 % (18 av 70) av åtgärdsförslagen bedöms som **genomförda helt/ pågår kontinuerligt**

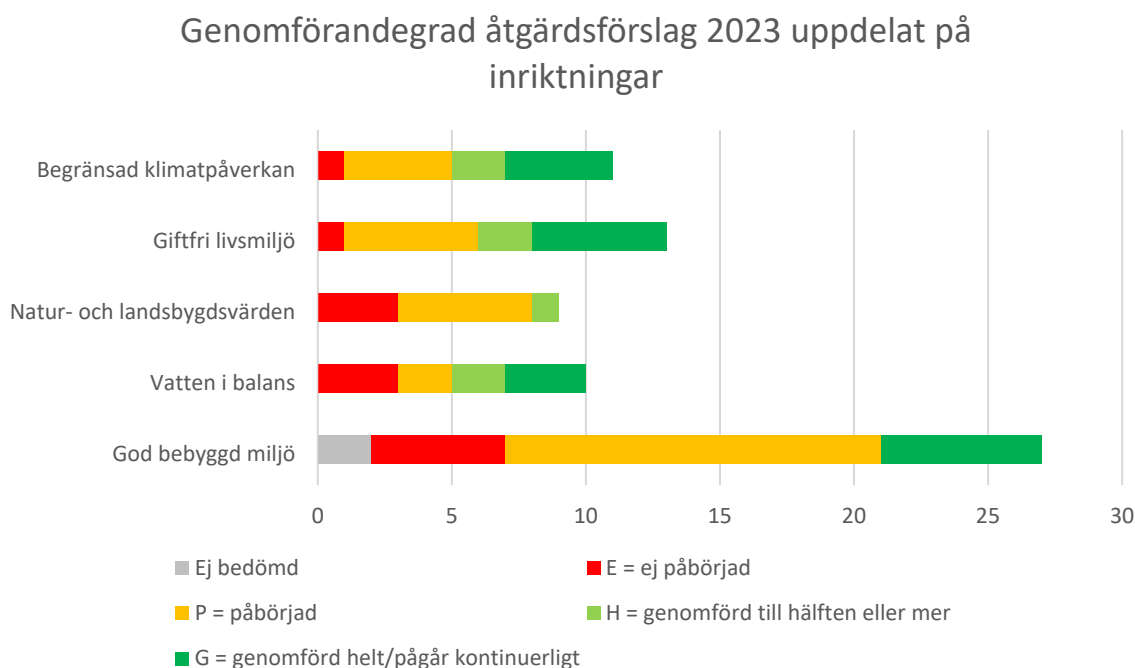
För två åtgärdsförslag har en bedömning av genomförandegrad inte varit möjlig då tillräcklig information inte inkom under uppföljningen. Dessa anges som "Ej bedömda" i Figur 1 och 2.

Genomförandegrad åtgärdsförslag 2023

Figur 1. Genomförandegrad 2023 för åtgärdsförslagen i miljömålsprogrammet 2021-2030.

Figur 2 visar den bedömda genomförandegraden för miljömålsprogrammets 70 åtgärdsförslag uppdelat på inriktningar. Resultatet visar att de ej påbörjade åtgärdsförslagen finns representerade i samtliga inriktningar. Det är således inte någon särskild inriktning som släpar efter i genomförande.

Figur 2. Genomförandegrad 2023 för åtgärdsförslag i miljömålsprogrammet 2021-2030 uppdelat på inriktningar.

Utveckling sedan tidigare uppföljning

Det är inte möjligt att göra en detaljerad jämförelse av resultaten från uppföljningarna 2021 respektive 2023 eftersom strukturen för uppföljningarna sett något olika ut. Vid uppföljningen 2021 uppskattades dock att 74% av åtgärderna var påbörjade och vid 2023 bedöms motsvarande siffra vara 79%. Den totala genomförandegraden för programmet 2023 är således jämförbar med uppföljningen 2021 eller något högre.

Påbörjade, genomförda eller kontinuerligt pågående åtgärdsförslag

Nedan redovisas ett urval av de åtgärder som kommunen arbetat med under 2022-2023:

- *Tätortsnära kommunala grönytor ska omvandlas till ängsmark till förmån för bin och andra pollinerare.* 2023 påbörjades ett projekt för att skapa fler blommande ängs- och gräsytor i tätorten. Ytorna klipptes vid färre tillfällen för att låta örterna i gräset blomma i två omgångar och på så sätt gynna pollinerande insekter. Projektet ska utökas under 2024.
- *Förskole- och skolgårdar och offentliga lekplatser ska ha träd och andra skuggande inslag i tillräcklig omfattning.* Flera förvaltningar har under

TRELLEBORGS KOMMUN

2022 och 2023 arbetat aktivt med åtgärdsförslaget. Avdelningen för stadsmiljö har inventerat kommunens offentliga lekplatser och planerat träd med syfte att skugga på sju lekplatser. Miljöavdelningen har inventerat samtliga förskolegårdar och tillsammans med andra förvaltningar lämnat in en ansökan till hållbarhetsfonden för att åtgärda de två med störst brister i tillgång till skugga.

- *Lokal kemikalieplan ska färdigställas, antas i KF, implementeras och följas upp.* Kemikalieplanen har färdigställts och antogs i kommunfullmäktige i maj 2023. Arbetet startar med en inventering av de kemiska varor och produkter som används i kommunen och upprättandet av en kommunal databas.
- *Utsläpp av oljor/drivmedel/kemikalier från fordon i hamnen ska förebyggas.* Trelleborgs hamn har ett aktivt samarbete med Räddningstjänsten. Genom kontinuerlig dialog, övningar och samverkan förebygger och förbereder man sig på att hantera incidenter och olyckor.
- *Mängden matsvinn ska minska genom utbildningsinsatser för medarbetare i kök och chefer. Digitala system införs för att mäta matsvinnet.* Bildningsförvaltningen arbetar aktivt med utbildningsinsatser i alla skolrestauranger tillsammans med barn, elever, pedagoger och medarbetare i kök. Digitalt system är inköpt och under utveckling med fokus på det lokala arbetet för att minska matsvinn.
- *Trelleborgs kommun ska ha ett systematiskt arbetssätt för att ekosystemtjänsternas värden och funktioner ska hanteras vid beslut om planering och exploatering.* Under 2023 har kommunen genomfört ett projekt med syfte att hitta ett arbetssätt för att integrera ekosystemtjänstperspektivet i plan- och exploateringsprocesser. Resultatet från projektet tas vidare i en nybildad blågrön grupp med representanter från flera förvaltningar. I arbetet med den nya översiktsplanen för orter och landsbygd har en ekosystemtjänstanalys för fyra orter upphandlats som blir färdig våren 2024.
- *Trelleborgs kommun ska vara en helt fossilbränslefri kommunkoncern. Det sker fortsatt genom fordonspolicy, mötes- och resepolicy, utbytesplan för fordon, ruttoptimering, tjänsteresor med cykel, digitala resefria möten samt införande av system med kallhyror med separerad elräkning för samtliga verksamheter.* Indikatoren ”Andel använt fossilbränslefritt drivmedel” har haft en väldigt positiv utveckling. 2015 var andelen endast 6,5% och har till 2022 (senaste året med statistik) ökat till 77,7%. Den positiva utvecklingen beror på ett aktivt arbete med frågan under ledning av tekniska serviceförvaltningen.
 - Kommunen har deltagit i projektet *Fossilbränslefria kommuner* som höjt medvetenheten i frågan.
 - Sedan november 2018 finns en samordnad fordonshantering för lätta fordon.
 - En utbytesplan för kommunens fordonsflotta som också legat till grund för äskande av investeringsmedel.

TRELLEBORGS KOMMUN

- Sedan augusti 2019 upphandlade ramavtal gällande fordonsavrop med fossilbränslefria drivmedel som skall-krav.
- Arbete för att även de tyngre fordonen ska kunna köra på fossilbränslefri HVO-diesel. Avfallsfordon, skolbussar och några andra tunga fordon och maskiner är sedan ett antal år tillbaka helt fossilbränslefria.

Ett hinder för att bli 100% fossilbränslefria är att det i dagsläget saknas fossilbränslefria tankstationer i ytterområdena Anderslöv och Beddingestrand där till exempel Anderslövs och Smygehamns hemtjänstenheter finns. Ett annat hinder är att alla maskiner i dagsläget inte finns med fossilbränslefria drivmedel.

Ej påbörjade åtgärdsförslag

Flera av de åtgärdsförslag som bedömts som ej påbörjade är samma som vid uppföljningen 2021. Anledningarna till att åtgärdsförslagen inte påbörjats varierar och det finns inte något tydligt mönster som visar att ett särskilt område eller en särskild inriktning släpar efter.

Några av de åtgärdsförslag som i den här uppföljningen bedömts som ej påbörjade är planerade att genomföras. Detta gäller till exempel *framtagandet av en träd- och växtlighetsstrategi*. Avdelningen för stadsmiljö har rapporterat att detta är ett arbete som kommer att påbörjas under 2024. Det samma gäller *framtagandet av kriterier för upphandling av kemiska produkter och varor*. Åtgärden är beskriven i kemikalieplanen som antogs 2023 och planeras genomföras efter att förvaltningar och bolag inventerat sina kemiska produkter och varor och en kommunal databas upprättats.

Andra åtgärdsförslag bedöms som ej relevanta/prioriterade. Detta gäller till exempel *framtagandet av naturpedagogiskt material för skolor och allmänheten*, eftersom det redan finns bra tillgängligt material framtaget av externa aktörer.

Ytterligare åtgärdsförslag saknar resurser för att genomföras. Detta gäller till exempel att *stötta markägare som vill restaurera, förbättra och sammanlänka biotoper eller anlägga ängsmark samt att skapa långsiktigt skydd för värdefulla småvatten och våtmarker, i första hand rikkärren*.

TRELLEBORGS KOMMUN

